Patientinformation

Skelning hos barn

När ett öga ”tittar snett” i förhållande till det andra ögat kallas det för skelning. Skelning debuterar oftast i barndomen och kan då påverka den normala synutvecklingen negativt.

Skelning finns som inåtskelning (esotropi), utåtskelning (exotropi) och höjdskelning.

Orsaken till en skelning kan vara ett oupptäckt glasögonbehov eller en anläggningsdefekt med en obalans mellan ögonmusklerna. I sällsynta fall kan skelning uppkomma på grund av sjukdom i det skelande ögat. Detta upptäcks i så fall vid undersökningen hos ögonläkaren. Det finns även en ärftlig komponent. Inte sällan uppkommer skelning helt spontant utan att man kan påvisa någon orsak.

Den normala synutvecklingen sker från födelsen upp till ca 8-10 års ålder. Den största utvecklingen sker de första åren och sedan planar utvecklingen ut. För att ögonen skall utvecklas normalt krävs att hjärnan får lika starka signaler från båda ögonen under barnaåren. Detta förutsätter att båda ögonen används lika mycket och att avbildningen är skarp på näthinnan.

Ett litet barn som skelar märker inte detta själv utan hjärnan ”kopplar bort” det centrala seendet från det skelande ögat. Om hjärnan inte hade gjort detta skulle barnet ständigt se dubbelt.

Om barnet får gå med sin skelning och koppla bort synen på det skelande ögat utvecklas inte synen på detta öga och barnet riskerar att få en amblyopi, en synsvaghet. Det spelar ingen roll om skelningen är liten eller stor, risken för amblyopi är densamma. Fördelen med en stor skelning är att den oftast upptäcks tidigare.

En amblyopi kan behandlas under den tid som synutvecklingen sker. Ju tidigare insatt behandling, desto större möjlighet till bra resultat. Först undersöks behovet av glasögon. Behövs glasögon får barnet oftast börja med enbart detta. Därefter kombineras behandlingen ibland med lapp eller droppar.

Lapp och droppbehandling går ut på att tvinga det skelande ögat att arbeta och därigenom förbättra synskärpan.

Den vanligaste och effektivaste behandlingen mot skelningsamblyopi är att sätta lapp framför det bästa ögat några timmar varje dag. Det är viktigt att veta att skelningen i sig oftast inte förbättras med lappbehandling, utan lappbehandlingen syftar främst till att stimulera synutvecklingen på det skelande ögat.

Om skelningen är störande kan man i de flesta fall göra en operation för att ställa ögonen rakare i förhållande till varandra. Denna operation görs för det mesta inte förrän vid 5-6 års ålder.

Det är viktigt att komma ihåg att vi bara kan påverka synen i barnaåren. Om en amblyopi inte behandlas i barndomen får barnet en bestående synnedsättning som inte kan rättas till i vuxen ålder, vare sig med glas-ögon eller med någon operation.

Kontakta oss

Ögonkliniken
Uddevalla sjukhus
451 80 Uddevalla

☎ 010-435 31 00 (sjuksköterska)

www.nusjukvarden.se

Du kan också kontakta oss via Vårdguidens E-tjänster www.1177.se

Sjukvårdsrådgivningen nås dygnet runt via telefon 1177.